

Podmet – prísudok

Na podmet sa pýtame: Kto? Čo?

Podmetom môže byť najčastejšie podstatné meno alebo zámeno.

Môže byť:

- **vyjadrený** – vo vete sa nachádza. Napr.:
Malý **pes** skáče. **Kto** skáče? **Pes**.
- **nevyjadrený** – vo vete sa nenachádza, musíme ho doplniť osobným zámenom:
ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony.
Např.: **Zajtra pôjdeme na výlet.** **Kto** pôjde na výlet? **My** pôjdeme na výlet.

Na prísudok sa pýtame: Čo robí? Čo robil? Čo bude robiť?

Otázku meníme podľa osôb a času.

Môže byť:

- **slovesný** – môže byť z 1 alebo viacerých slovies. Napr.:
Pes **skáče** po dvore. **Čo** robí pes? **Skáče**.
Chceli sme vám **zaspievať** pesničku. **Čo** sme chceli robiť? **Chceli sme zaspievať**.

►► Pomôcka

Pri neurčitku vždy hľadaj ešte ďalšie sloveso alebo slovesá.

Napr. **Zajtra začneme okopávať zeleninu.** Čo budeme robiť zajtra? **Začneme okopávať**.

Včera sme sa chceli učiť. Čo sme včera robili? **Chceli sme sa učiť**.

- **slovesno-menný** – je tvorený z neplnovýznamového slovesa *byť* a podstatného mena alebo prídavného mena.

Napr. **Janko je môj najlepší kamarát.** Čo robí Janko? **Je kamarát**.

Naše výsledky sú vždy najlepšie. Čo robia výsledky? **Sú najlepšie**.

►► Pomôcka

Slovesno-menný prísudok je najčastejšie tvorený so slovesom **byť**, ktoré mení tvar

– (ja) **som**, (ty) **si**, (on) **je**, (my) **sme**, (vy) **ste**, (oni/ony) **sú**.

1 Vo vetách vyhládaj a podčiarkni vyjadrený podmet.

Deti zbierali lesné jahody. Strakatá kobyla sa pasie na lúke. Oni sú naši hostia. Hladný sýtemu neverí. Šiesti dostali víťaznú medailu. Ktosi zaľukal na dvere. Čítanie mi robí problémy. Na dvore tancovali kvapky dažďa. Z niektorých bylín sa pripravujú lieky.

2 Vo vetách urči nevyjadrený podmet. Napíš ho na čiaru.

Chvíľu kráčajú ticho. _____ Sadol si na malý peň. _____

Opravovali sme strechu domu. _____ Prinesiem ti knihu domov. _____

Prídeš večer k nám? _____ Pozametajte dvor! _____

3 Vo vetách podčiarkni vyjadrený podmet fialovou farbičkou a nevyjadrený podmet dopíš nad vetu.

Žiaci nás milo privítali. Podal mi pero. Stretli sme sa na stanici. Z piesku trčal suchý konár. Poľovníci zastrelili besnú líšku. Každý na stretnutí dostal nejaký darček. Neprišli. Naplňte poháre vodou!

Dedko nám priniesol košík jahôd. Postav sa!

4 Vo vetách podčiarkni vyjadrený podmet. Vetu prepíš s nevyjadreným podmetom podľa vzoru.

Mama ticho otvorila dvere. Ticho otvorila dvere. (Ona) _____

Vtáčiky sedeli na streche. _____

Tiger je nebezpečné zviera. _____

Bábätko zaplakalo. _____

Ženy na poli hrabali trávu. _____

Evička zvýskla od radosti. _____

Dedko rúbe drevo. _____

5 Vo vetách nájdí slovesný prísudok a zakrúžkuj ho. Pomôž si pomôckou.

Mraky sa rozťahli po oblohe. Psík začal smutne vyť. Do obchodu vstúpil starý pán.

Musím si napísať domácu úlohu. Začni už upratovať! Príde k nám na návštevu teta Irena.

Smiem vás pozvať do kina? V sobotu budeme musieť začať čistiť záhony.

6 Vo vetách nájdí slovesno-menný prísudok, podčiarkni ho a vypíš. Pomôž si pomôčkou.

Obloky sú otvorené dokorán. Náš dedko bol slávny vedec. Môj kabát je veľmi teplý. V potoku sú kamene. My sme najlepší v šachu. Vy ste šikovní v kreslení. Deti boli šťastné. V škole je veľká jedáleň. Ja budem umelcom. Buď dobrý!

7 Vypíš z viet všetky prísudky a roztried' ich.

Na lúke kvitnú pestrofarebné kvety. Na písomku sme pripravení. Musíme stihnúť vlak. Boli sme si pozrieť výstavu kvetov. Toto múzeum je najstaršie. Juro bol pochválený pred celou triedou. Vy ste tu hostia. Chceli spievať v speváckej súťaži.

Slovesný prísudok	Slovesno-menný prísudok

8 Vymysli vety na prísudky: *byť šťastný, pracovať, prestať sa smiať*.

9 Z vety vypíš prísudzovací sklad (podmet a prísudok).

Vo vlaku sedeli unavení turisti. _____

Obliekol si žlté nohavice s trakmi. _____

Nieкто sa ozval z domu. _____

Vy sa budete zajtra kúpať v bazéne? _____

Kúpime vám kilo zemiakov. _____

10 Vo vetách urči farebným podčiarknutím **podmet** a **prísudok**. Vety rozvi pridaním 2 slov podľa vzoru.

Denisa tancuje. Naša **Denisa** rada **tancuje**. / **Denisa** rada **tancuje** bosá.

Píšeme. **Píšeme** babke list. / **Píšeme** list priateľom.

Pes breše. _____

Peračník je modrý. _____

Vtáky štebocú. _____

Deti chcú zmrzlinu. _____

Peter začal kresliť. _____

Čítam. _____

11 Do slovesno-menného prísudku dopíš sloveso **byť** v správnom tvare prítomného času.

Počítač _____ pokazený.

V jazere _____ ryby.

Ty _____ rýchly ako blesk.

_____ zvedavá na tvoje vystúpenie.

Aj vy _____ prekvapení?

My všetci _____ žiaci tejto školy.

1. Vyber možnosť, v ktorej sú všetky prísudky len slovesné.

- A. iskrí sa, bude pršať, opravovali, je pripravený
- B. sme najlepší, robí problémy, pozeráme, hrali sa
- C. umývala sa, chceli sme prísť, zaspím, musel počítať
- D. máme prácu, vyšívam, sú veselé, sme zruční

2. Vo vetách podčiarkni slovesno-menné prísudky a nahrad' ich vhodnými slovesnými prísudkami. Vety napíš.

Na lúke sú rozkvitnuté púpavy. _____

Všetci sme umytí. _____

Hana je učesaná. _____

Ste usmiate od ucha k uchu. _____

Liečivé rastlinky sú voňavé. _____

3. Urči vety. Označ ich ✓ .

Vety	Podmet		Prísudok	
	vyjadrený	nevyjadrený	slovesný	slovesno-menný
Počítajte príklady.				
Dedko cestoval.				
Vedec je vzdelaný.				
Prines pohár vody.				
Strýko bol známy maliar.				
Musím vyriešiť túto úlohu.				
Rudo zavolať na políciu.				
Odišli.				